

**INFORME SOBRE EL FUNCIONAMENT
DELS CONSELLS ESCOLARS DELS
CENTRES DOCENTS PÚBLICS**

Secretaria del
Consell Escolar Municipal

Setembre 1990

**INFORME SOBRE EL FUNCIONAMENT
DELS CONSELLS ESCOLARS DELS
CENTRES DOCENTS PÚBLICS**

Ambit territorial: Barcelona
Periode analitzat:
setembre 1989 - juny 1990

Les dades que serveixen de base a aquest informe s'han obtingut de les respostes a un qüestionari lliurat, a finals del mes de juny, als representants municipals als centres docents públics.

Les dades corresponents al primer bloc provenen de les respostes a un altre qüestionari lliurat, en les mateixes dates, als deu tècnics d'educació dels Districtes Municipals.

Fitxa tècnica

- Nombre total de representants municipals (RM) : 142
- Nombre de representants municipals que han contestat : 112
- Percentatge de respostes sobre el total : 79%

- Nombre total de consells escolars de centres docents públics (CEC) : 262
- Nombre total de CEC dels quals s'ha obtingut informació : 210
- Percentatge sobre el total : 80%

La distribució percentual de respostes, per districtes municipals, dels RM és la següent:

Ciutat Vella	(82%)	Gràcia	(90%)
L'Eixample	(82%)	Horta-Guinardó	(90%)
Sants-Montjuïc	(89%)	Nou Barris	(77%)
Les Corts	(60%)	Sant Andreu	(68%)
Sarrià-Sant Gervasi	(33%)	Sant Martí	(68%)

El qüestionari lliurat als RM constava de 39 preguntes, agrupades en cinc apartats, relatius a:

- la freqüència de les reunions del CEC
- les causes d'inassistència del RM a una o algunes reunions del CEC.
- els aspectes més rellevants del funcionament del CEC.
- la relació entre el RM i el CEC.

Observacions:

1) Aquest informe s'ha complementat amb les informacions obtingudes de les fitxes de les sessions dels CEC que s'han celebrat en el període analitzat.

2) S'han evitat, d'aquesta manera, les possibles desviacions en els resultats de l'enquesta com a conseqüència de no disposar, en el termini previst, de totes les respostes dels representants municipals.

3) En el període analitzat, setembre 1989 a juny 1990, s'han celebrat, en el conjunt dels centres docents públics, un mínim de 1189 reunions de CEC. La Secretaria del Consell Escolar Municipal disposa, de les fitxes corresponents de totes les reunions que, en el seu moment, els RM van lliurar als tècnics d'educació dels deu districtes municipals.

4) És de destacar el baix percentatge de respostes al qüestionari per part dels RM adscrits al districte de Sarrià-Sant Gervasi.

5) La recepció de respostes s'ha tancat a 13 de juliol de 1990.

Primer bloc:

DADES RELATIVES A LA DISTRIBUCIÓ DELS REPRESENTANTS MUNICIPALS

El Quadre 1 indica la distribució dels RM per Districtes Municipals (DM) i per adscripció funcional, d'acord amb la classificació següent:

Docent (D): (*)			No Docent (ND):		
- Docent Escola Bressol	(DB)		Funcionari de l'Àrea Educació	(FE)	
- Docent Primària	(DP)		Funcionari altres Àrees	(FA)	
- Docent Secundària	(DS)		Funcionari del Dte.Municipal	(FD)	
- Docent Escola d'Adults	(DA)		Consellers del Dte.Municipal	(CD)	
			o càrrecs polítics		

Quadre 1

DM	DB	DP	DS	DA	DE	Total D	FE	FA	FD	CD	Total ND	Total RM
C.V.	6		1	1		8	1	1	1		3	11
L'E.			3			3	2		3	3	8	11
S.-M.	1	3	3			7	7	3	1	1	12	19
L.C.			1			1	2	1	1		4	5
S-S.G.					1	1	1		1	6	8	9
G.	3	1	3			7			1	2	3	10
H.-G.		5	6	2	1	14	5		1		6	20
N.B.	1	2	4			7	3	2	10		15	22
S.A.	1	2	2			5			7	1	8	13
S.M.	3	3	6			12		4	3	3	10	22
Suma:	15	16	29	3	2	65	21	11	29	16	77	142
Barcelona												

(*) Es comptabilitzen com a docents, a efectes d'aquesta estadística, els funcionaris municipals que han realitzat tasques de docència directa, en una escola determinada, al llarg del curs 1989-90.

Les dades del Quadre 1 permeten extreure les conclusions següents:

- 1) el percentatge de RM docents, sobre el total de la ciutat, és d'un 46%
- 2) la distribució percentual dels RM docents, sobre el total de cada districte municipal, ordenada de major a menor és

2.1 per damunt del valor percentual de la ciutat (4 DM)

Ciutat Vella	(73%)
Gràcia	(70%)
Horta-Guinardó	(70%)
Sant Martí	(55%)

2.2 per sota del valor percentual de la ciutat (6 DM)

Sant Andreu	(38%)
Sants-Montjuïc	(37%)
Nou Barris	(32%)
L'Eixample	(27%)
Les Corts	(20%)
Sarrià-Sant Gervasi	(11%)

és de destacar que el districte de Sarrià-Sant Gervasi, a més de presentar el percentatge més baix de RM docents, amb 9 punts per sota del seu anterior (Les Corts) i 62 punts per sota del primer de la llista (Ciutat Vella), és, a més, el que té el contingent més elevat (67%) de RM que són càrrecs polítics (CD), seguit de l'Eixample (27%), Gràcia (20%), Sant Martí (14%), Sant Andreu (8%) i Sants-Montjuïc (5%). El percentatge global CD, sobre el conjunt de RM, és d'un 11%.

- 3) la distribució percentual, per nivells educatius, dins del grup de RM docents, en el conjunt de la ciutat, és la següent:

Docent Escola Bressol	23%
Docent Primària	25%
Docent Secundària	45%
Docent Escola d'Adults	4%
Docent Escola d'E.E.	3%

100% sobre el 65 RM docents

- 4) el percentatge global de RM, docents i no docents, que pertanyen a l'Àrea d'Educació (61%) és, en relació al corresponent percentatge global de la resta de RM (39%), 22 punts més alt.

Segon bloc:

DADES RELATIVES A LA FREQUÈNCIA DE LES SESSIONS DELS CONSELLS ESCOLARS

D'acord amb l'article 22.2 del Decret 87/1986, de 3 d'abril, pel qual es regulen els òrgans de govern dels centres públics d'ensenyament de nivell no universitari, el Consell Escolar de Centre es reunirà preceptivament una vegada al trimestre i sempre que el convoqui el seu president o ho sol·licitin almenys un terç dels seus membres.

La classificació de freqüències s'ha fet d'acord amb el criteri següent:

- A) Nombre de Consells Escolars que no compleixen la normativa (menys de 3 sessions per curs acadèmic)..... 8%
- B) Nombre de Consells Escolars que compleixen estrictament la normativa (de 3 a 4 sessions per curs acadèmic).....23%
- C) Nombre de Consells que compleixen abastament la normativa (5 o més sessions per curs acadèmic)
 - C.1 : entre 5 i 6 32%
 - C.2 : entre 7 i 9 27%
 - C.3 : més de 9 10%

Cal destacar, d'acord amb els percentatges, que el nombre total de consells escolars de centre (CEC) que no compleixen la normativa, encara que significatiu, és relativament baix (8%), mentre que, en canvi, el percentatge de CEC amb un nombre de reunions superior al que obliga la normativa és relativament alt (69%).

En el període analitzat (setembre 1989 - juny 1990) s'han celebrat, d'acord únicament amb les dades recollides, un mínim de 1189 reunions del CEC, un 89% de les quals hi ha assistit el RM corresponent.

Entre les causes que han impossibilitat l'assistència dels RM, a les reunions dels CEC, es poden assenyalar:

- la convocatòria del CEC ha coincidit amb un compromís previ 18%
 - la convocatòria del CEC ha coincidit, moltes vegades, en un dia i hora incompatibles amb els compromisos professionals 15%
 - la convocatòria del CEC s'ha fet amb menys de tres dies d'antelació 33%
 - no s'ha convocat el RM 15%
 - altres 19%
- 100%

Tercer bloc:

ASPECTES MES RELLEVANTS DEL FUNCIONAMENT DELS CEC

Les respostes facilitades pels representants municipals, relatives al funcionament dels 210 CEC, permeten establir les conclusions següents:

- 1) un 72% dels CEC tenen un clima de treball respectuós, participatiu i tolerant amb les diverses opinions.
- 2) un 67% dels CEC acostuma a prendre decisions sobre els temes tractats i a fer-ne el seguiment.
- 3) un 59% dels CEC reben, d'una manera regular, per part dels pares, propostes i iniciatives de treball.
- 4) un 52% dels CEC organitzen i fixen, d'acord amb la normativa, el calendari de matriculació, estudien les sol·licituds i resolen les reclamacions presentades.
- 5) un 49% dels CEC afavoreixen la participació dels alumnes
- 6) un 44% dels CEC reconeixen explícitament la necessitat d'un equip directiu ben estructurat per tal d'assegurar el bon funcionament del centre.
- 7) un 39% dels CEC donen publicitat dels acords presos a tota la comunitat escolar.
- 8) un 39% dels CEC han elaborat i aprovat el Reglament de Règim Intern del centre.
- 9) un 34% dels CEC han elaborat i aprovat el Projecte Educatiu del centre.
- 10) un 29% dels CEC tenen un pla de treball establert que contempla les seves actuacions com a òrgan gestor de l'escola.
- 11) un 18% del CEC només tracten, en general, qüestions de poca rellevància en relació al funcionament de l'escola.
- 12) un 14% dels CEC tenen un clima de treball molt tens entre el sector docent i el de pares.

Observacions:

1) La lectura d'aquestes conclusions indiquen, per part dels representants municipals als Consells Escolars de Centre, una visió positiva, en general, sobre el funcionament del conjunt dels CEC. Així, per exemple, únicament un 14% dels CEC tindrien un clima tens entre el sector docent i el de pares, percentatge que contrasta, en canvi, amb l'opinió generalment acceptada que, en la majoria dels CEC, aquest clima és tens i negatiu.

2) És interessant destacar, d'acord amb aquestes dades, que una àmplia majoria dels CEC (67%) "prenen decisions sobre temes tractats i en fan el seu seguiment", mentre que, en canvi, únicament un 29% dels CEC tenen un pla de treball establert que contempli les seves actuacions com a òrgan gestor de l'escola, resultat que, per altra banda, cal relacionar-lo amb el fet que solament un 34% dels CEC han elaborat i aprovat el corresponent Projecte Educatiu del Centre.

3) Caldria estudiar, d'una manera més detallada, si els CEC que "tenen un clima de treball molt tens entre el sector docent i el de pares" (14%), són, també, els que "només tracten, en general, qüestions de poca rellevància en relació al funcionament de l'escola" (18%).

4) Assenyalar, finalment, que la lectura de les fitxes de les reunions dels CEC permet establir una certa correlació entre els CEC que "reconeixen la necessitat d'un equip directiu ben estructurat per tal d'assegurar el bon funcionament del centre" (44%) i els CEC que han elaborat i aprovat el Projecte Educatiu (34%) o el Reglament de Règim Intern (39%).

Quart bloc:

ASPECTES ESPECÍFICS DEL TREBALL DELS REPRESENTANTS MUNICIPALS

DINS DELS CONSELLS ESCOLARS DE CENTRE

En aquest bloc s'analitzen, en base a la informació directa relativa als 210 CEC, determinats aspectes concrets del treball dels RM en el marc global de les reunions dels CEC.

Les respostes facilitades pels RM permeten establir el següent:

- 1) un 81% del RM afirmen que han establert un clima positiu en les relacions amb els corresponents equips directius dels centres.
- 2) un 77% dels RM afirmen que en els CEC hi ha un clima receptiu a les seves propostes o a les seves iniciatives de treball.
- 3) un 49% dels RM afirmen que la informació general que reben, relativa al funcionament del seu centre docent, és suficient per opinar sobre les qüestions que es tracten en el CEC.
- 4) un 49% dels RM afirmen que reben, en alguna reunió, demandes relatives al manteniment del centre docent.
- 5) un 43% del RM afirmen que reben demandes relatives a determinats aspectes d'aplicació de la normativa general.
- 6) un 30% dels RM afirmen que reben demandes relatives a aspectes pedagògics relatius a l'organització i funcionament del centre.
- 7) un 13% dels RM afirmen que han comprovat un cert tipus de resistència, generalment per part dels docents, perquè assisteixin a les reunions de la Junta Econòmica.

Observacions:

1) Les dades dels apartats 1) i 2) confirmen, un cop més, la visió positiva i, alhora el bon clima de col.laboració que, en general, els RM han establert amb els CEC i els equips directius.

2) És interessant destacar que únicament un 49% dels RM reben, en alguna reunió, demandes relatives al manteniment del centre docent. Aquesta dada és especialment significativa si es té en compte que, per exemple, en el curs 1987-88 el 92% dels RM rebien, d'una manera sistemàtica, aquests tipus de demandes que, en l'actualitat, són canalitzades directament, des de la direcció del centre docent, als Serveis Tècnics del Districte. Aquest canvi progressiu, per part de les escoles, en la consideració del paper que correspon als RM en els CEC, ha facilitat, per altra banda, que les intervencions d'aquests es puguin centrar, d'una manera preferent, en els aspectes relacionats amb el funcionament pedagògic del centre. En aquest canvi d'orientació cal assenyalar les actuacions positives realitzades pel tècnic d'educació de cada districte municipal.

3) En relació al 13% de RM que "han comprovat un cert tipus de resistència generalment per part dels docents, perquè assisteixin a les reunions de la Junta Econòmica", cal indicar que aquest percentatge, encara que significatiu, ha anat decreixent d'una manera constant al llarg d'aquests darrers anys (en el curs 1987-88 se situava entre un 40% i 45%). Aquest fet és paral·lel a l'augment del nombre del CEC que valoren positivament el paper institucional assignat, per llei, als representants municipals.

Cinquè bloc:

DEMANDES DELS REPRESENTANTS MUNICIPALS

El qüestionari preveia un apartat reservat per expressar, per part dels RM, les propostes que s'haurien de tenir en compte per millorar i facilitar el seu treball en els CEC.

Un 71% dels RM que han lliurat el qüestionari han contestat, d'una manera explícita, a aquest apartat. Les demandes més freqüents fan referència als aspectes següents:

- 1) Les característiques bàsiques d'un Projecte Educatiu de Centre.
- 2) L'anàlisi d'aspectes concrets relatius a la Participació Educativa:
 - la relació APA-CEC
 - les associacions d'alumnes de secundària
 - el paper dels alumnes en el CEC
 - l'organització pedagògica dels centres docents
- 3) L'aplicació de la LOGSE a Barcelona
- 4) Les competències en educació de l'Ajuntament de Barcelona
- 5) L'estructura, el funcionament i les competències del Departament d'Ensenyament
- 6) La informació sobre els principis constitucionals del Sistema Educatiu. Distribució de competències MEC i CC.AA.
- 7) La informació específica sobre el funcionament i organització dels centres de secundària (demanda dels RM en aquests centres docents)